

DIGITAL TRANSFORMATION

BRANŻOWE
CENTRUM
UMIEJĘTNOŚCI

PRZEWODNIK PO KOMPETENCJACH CYFROWYCH

POMOC SPOŁECZNA

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

BRANŻOWE **CENTRUM UMIEJĘTNOŚCI**

O nas

Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie pomocy społecznej to nowa placówka edukacyjna, będąca ośrodkiem szkoleniowym, egzaminacyjnym i certyfikującym dla dziedziny pomocy społecznej powstająca w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”, Inwestycja A.3.1.1. „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”.

Nasze darmowe szkolenia i kursy tworzone są z myślą o aktualnych potrzebach rynku pracy.

Z KIM **WSPÓŁPRACUJEMY**

SZKOŁY

PRACOWNICY

PRACODAWCY

INSTYTUCJE

Obszary działań

działalność
edukacyjno-
szkoleniowa

działalność
integracyjno-
wspierająca

działalność
innowacyjno-
rozwojowa

działalność
doradczo-
promocyjna

“INNOWACYJNA NAUKA
BRANŻA PRZYSZŁOŚCI”

WSTĘP

W kontekście zmian cywilizacyjnych, technologicznych, kulturowych, społecznych temat przyszłych kompetencji służb społecznych stanowi wyzwanie. Służby socjalne oznaczałyby system pomocy i integracji społecznej i obejmowałyby obszar pracy socjalnej, usług asystenckich i opiekuńczych. Dotychczas główny nacisk kładziono na kwalifikacje, zdobyte certyfikaty, ukończone kursy czy szkolenia. Dzisiaj, w dobie XXI wieku odchodzi się od kwalifikacyjności, a skłania się raczej ku kompetencyjności – umiejętnościom, które przyszły pracownik socjalny będzie mógł skutecznie i aktywnie wykorzystywać w pracy.

Eksperti projektu „Transformers – Skills for the Future Labour Market”, zrealizowanego przez konsorcjum partnerów ze Szwecji, Finlandii i Polski¹⁹, wymieniają kompetencje społeczne jako przyszłość myślenia o służbach społecznych. Wskazują również, że w kreowaniu kompetencje przyszłości należy brać pod uwagę zmiany, jakie prawdopodobnie dokonają się w obszarze kompetencji. Uważają, że w usługach społecznych nastąpi rozwój robotyzacji, cyfryzacji i umaszynowania.

W Polsce przez ostatnie ponad 30 lat temat profesjonalizacji sprowadzono do edukacji formalnej, która kończy się świadectwem, dyplomem czy certyfikatem. Tymczasem profesjonalizacja nie oznacza tylko kształcenia, ale obejmuje również proces walidacji i ewaluacji zróżnicowanych kompetencji oraz dbanie o prestiż zawodowy czy odpowiednią rekrutację do zawodu. Obecnie w naborze do profesji służb społecznych są popełniane liczne błędy.

Do pracy socjalnej przyjmuje się ludzi, którzy mają odpowiednie kwalifikacje formalne, ale nie mają kompetencji społecznych, np. nie lubią ludzi. Opiekunami zostają osoby bez średniego, a nawet zasadniczego wykształcenia, które spełniają kryterium taniej siły roboczej dla firm organizujących usługi opiekuńcze. Nikt nie bierze pod uwagę tego, czy ludzie ci w ogóle nadają się do opieki nad osobą starszą, niepełnosprawną czy niesamodzielną. To jest rezultat wadliwej rekrutacji opierającej się na kryteriach formalnych lub finansowych.

Ponadto na uwagę zasługuje fakt, że w wielu zawodach pomocowych zamknięte są ścieżki rozwojowe. Pracownicy socjalni, którzy decydują się na edukację na specjalizacji I lub II stopnia, po zdaniu egzaminu przed centralną lub regionalnymi komisjami egzaminacyjnymi nie otrzymują ani stosownych podwyżek, ani awansów zawodowych. Często jest nawet na odwrót. Przełożeni nie chcą wysyłać pracowników na dokończanie, widząc w nich swoją przyszłą konkurencję, obawiając się o swoją pozycję.

Dzisiaj potrzeba zmiany myślenia i podejścia do problemu. Ciągłe postępujący rozwój technologiczny nie hamuje starzenia się społeczeństwa. Nie powstrzymuje rozwoju chorób i schorzeń, które ograniczają człowieka. Doświadczaliśmy tego choćby podczas Pandemii, kiedy sparaliżowaniu uległy całe społeczeństwa i narodowości. Od tego czasu opracowywane są nowe rozwiązania, aby w takich momentach pomóc człowiekowi w funkcjonowaniu i prowadzeniu w miarę normalnego życia.

Polska, jak i cała Unia Europejska, wyludnia się, a społeczeństwa Zachodu są coraz starsze. Pojawia się zatem pytanie: jakie wyzwania niesie za sobą starzenie się społeczeństw? Jakich rozwiązań potrzebują seniorzy?

Według danych przedstawionych w ubiegłym roku przez GUS, w 2020 roku w Polsce liczba seniorów w stosunku do roku 2019 powiększyła się o 1%. Osoby mające powyżej 60 lat stanowią obecnie ok. 25% Polaków. Dla porównania, w 2015 r. seniorzy stanowili 23% naszego społeczeństwa, a dekadę wcześniej 17%. Nic nie wskazuje na to, by trend ten zatrzymał się i według prognoz, w 2050 roku seniorzy będą stanowili już 40% ludności Polski.

To samo zjawisko obserwuje się w całej Unii Europejskiej – dość powiedzieć, że liczba osób w wieku produkcyjnym (15-64 lat) w UE ma spaść z 333 mln w 2016 roku do 292 mln w 2070 roku.

Starzenie się społeczeństw niesie za sobą konieczność przeznaczania coraz większych nakładów budżetowych na opiekę zdrowotną i zabezpieczenia społeczne. Z drugiej strony, coraz mniejsza liczba osób w wieku produkcyjnym, powodować będzie konieczność wydłużania czasu aktywności zawodowej. To z kolei powoduje m.in. potrzebę wypracowania rozwiązań służących opiece nad osobami starszymi, którymi dawniej opiekowały się dzieci oraz wnuki.

Według danych American Association of Retired Persons (AARP), Amerykanie w wieku powyżej 50 lat wydali w 2018 roku 7,6 bln dolarów na towary i usługi. Przewiduje się, że do 2050 roku liczba ta wzrośnie do 27,5 bln dolarów, a do 2030 r. będą wydawać ponad 200 trylionów dolarów rocznie na same produkty technologiczne. Już w 2015 roku Bank of America szacował ówczesną wartość tzw. „Silver economy” (czyli gospodarkę ukierunkowaną na potrzeby osób starszych) na 7 bilionów dolarów rocznie, co wtedy czyniło ją 3. największą gospodarką na świecie.

Seniorzy chcą korzystać z technologii! – to sformułowanie

coraz częściej jest powtarzane i przytaczane podczas eventów technologicznych.

Co istotne, wśród starszych osób lawinowo rośnie zainteresowanie technologiami, co mocno spotęgował COVID-19 i konieczność korzystania z nowoczesnych urządzeń do utrzymywania kontaktu z bliskimi. Według informacji PayPal od marca do kwietnia 2020 r. osoby w wieku powyżej 50 lat stanowiły najszybciej rozwijający się segment wśród ich klientów. Zgodnie z danymi CBOS za 2020 rok, odsetek osób korzystających z usług e-commerce w grupie wiekowej 55-64 lata wynosił 44%, a w 65+ - 44%. Pandemia niejako „wymusiła” na nich konieczność rozpoczęcia korzystania z zakupów online oraz płatności cyfrowych, ale też spowodowała wzrost zaufania do tego typu usług.

Wraz ze wzrostem zapotrzebowania na usługi dedykowane seniorom, rosła będzie również tzw. branża agetech. Istnieje potencjał do tworzenia rozwiązań technologicznych dostosowanych do potrzeb osób starszych właściwie w każdym sektorze, w którym do tej pory rozwijane były startupy.

- Silver market i usługi związane z tym rynkiem to obszar, który rozwija się coraz szybciej, zarówno w Polsce, jak i na świecie. Coraz więcej firm inwestuje w tego typu projekty. Naszym zdaniem postęp technologiczny, popularyzacja życia w stylu smart czy cyfrowe usługi medyczne to trendy, które w najbliższych latach rozwiną się jeszcze bardziej niż dotychczas. Wraz z nimi

wzrośnie liczba organizacji skupiających się na tzw. silver-sach i kierujących swoją ofertą głównie do tej grupy, która w przyszłości będzie stanowiła bardzo dużą i liczącą się społeczność konsumentów aktywnych w sieci oraz korzystających z różnego rodzaju technologii – wskazał Przemysław Mroczek, współtwórca SeniorApps .

W zakres tematów, o których mowa, wpisuje się Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie pomocy społecznej. Jako ośrodek kształcenia i doskonalenia chce wychodzić naprzeciw zapotrzebowaniom stawianym dzisiaj przed starzejącym się społeczeństwem, szkołom i uczelniami kształcącym w kierunku pracownika socjalnego i pomocy społecznej, jak również samym pracodawcom. W dobie XXI wieku, dobie cyfryzacji, nie da się obojętnie przejść obok zagadnień wprowadzania rozwiązań technologicznych, które mają usprawnić i ułatwić funkcjonowanie społeczeństwu.

Transformacja cyfrowa jest kluczowym elementem ogólnej strategii transformacji biznesowej i choć nie jest to jedyny czynnik, ma ona kluczowe znaczenie dla powodzenia lub niepowodzenia jakichkolwiek działań związanych z transformacją. Odpowiednie technologie — w połączeniu z ludźmi, procesami i operacjami — umożliwiają organizacjom szybkie dostosowanie się do zakłóceń i/lub szans, zaspokajanie nowych i zmieniających się potrzeb klientów oraz stymulowanie przyszłego rozwoju i innowacji, często w nieoczekiwany sposób.

Innowacje społeczne to rozwiązania, które równocześnie odpowiadają na zapotrzebowanie społeczne jak i powodują trwałą zmianę w dalszych grupach społecznych. Kluczowymi czynni-

kami napędzającymi rozwój gospodarki cyfrowej są obecnie:

- Internet Rzeczy (IoT);
- Wszechobecna łączność;
- Aplikacje i usługi oparte na chmurze obliczeniowej;
- Automatyzacja oraz robotyzacja;
- Portale społecznościowe.

Postępując w tym kierunku w zakresie transformacji cyfrowej zostały wyłonione następujące obszary kompetencji, które będą promowane i wdrażane w Branżowym Centrum Umiejętności w dziedzinie pomocy społecznej. Oto one:

1. Aplikacje
2. Obsługa komputera i urządzeń mobilnych
3. E-usługi
4. Sztuczna inteligencja (AI)
5. Urządzenia cyfrowe
6. Sprzęt rehabilitacyjny
7. Usługi

APLIKACJE MOBILNE

Aplikacja to użytkowy program komputerowy, wykonujący określone zadania. Aplikacje mobilne to rodzaj oprogramowania, który działa na urządzeniach przenośnych smartfonach i tabletach. Te mobilne programy mają zrewolucjonizować postęp ludzkości i pomóc w jej funkcjonowaniu na różnych płaszczyznach. Duże znaczenie i zapotrzebowanie na tego rodzaju rozwiązania jest w grupie ludzi starszych, choć nie tylko, nie wychodzących z domu (z różnych przyczyn zdrowotnych lub dolegliwościowych). W zakresie pomocy społecznej w BCU zwracamy uwagę na kilka, naszym zdaniem istotnych aplikacji mobilnych. Należą do nich:

A) SENIORAPP

To aplikacja, która wspiera seniorów i ich rodziny w sprawach życia codziennego. Za jej pośrednictwem mogą oni zamówić dowolną formę pomocy, którą wybiorą z listy ponad 50 usług oferowanych przez

zweryfikowanych użytkowników platformy. Znajdują się w niej m.in. opieka dzienna, nocna czy świąteczna, dotrzymanie towarzystwa, realizacja recept, załatwienie sprawy urzędowej, wyprowadzenie psa na spacer, robienie zakupów, sprzątanie mieszkania, przygotowanie posiłków, wizyta lub konsultacja lekarska.

Z przeprowadzonych przez **SeniorApp** badań wynika, że wielu Polaków pomaga swoim rodzicom w życiu codziennym. Jest jednak spora grupa ankietowanych, która nie robi tego z powodu braku czasu czy dzielącej ich odległości. - Dlatego SeniorApp jest dla nich idealnym rozwiązaniem – bez żadnych przeszkód mogą zamówić pomoc np. dla rodziców czy dziadków i mają pewność, że ich bliscy nie są pozbawieni wsparcia, którego potrzebują. Istnieje też spora grupa seniorów, którzy z różnych względów nie chcą lub nie mogą prosić bliskich o pomoc, aplikacja ułatwia im życie, a jej opiekunowie wyręczają ich w obowiązkach, z którymi nie mogli sobie po-

radzić.

B) MOBYWATEL

Za pomocą aplikacji mObywateł można między innymi potwierdzać swoją tożsamość wirtualnym dowodem osobistym, okazywać prawo jazdy do kontroli, sprawdzić ważność dokumentów, załogować się do Urzędu Skarbowego. Aplikacja ta również pozwala na łatwe realizowanie eRecept w aptekach bez konieczności podawania numeru PESEL przy kasie.

mObywateł to bezpłatna aplikacja mobilna wydawana przez Ministerstwo Cyfryzacji (wcześniej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów) oferująca dostęp do cyfrowych usług urzędowych oraz elektronicznych dokumentów, do-

stępna na urządzenia z systemem Android i iOS.

Obecnie aplikacja powstaje na zlecenie Ministerstwa Cyfryzacji w Centralnym Ośrodku Informatyki, a stworzona została przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową (NASK). Do korzystania z niej wymagane jest posiadanie profilu zaufanego. Aplikacja została pierwszy raz upubliczniona 29 października 2017 roku na smartfony z Androidem. Wersja na urządzenia z iOS została wydana 31 stycznia 2018 roku. 14 lipca 2023 roku, po gruntownej przebudowie, pojawiła się najnowsza wersja aplikacji określana jako mObywateł 2.0. Mogą z niej korzystać zarówno użytkownicy systemu iOS i iPadOS (od wersji 15.0 i wyższych), jak i Android (od wersji 7.0 i wyższych).

mObywatel 2.0

C) PRZYPOMNIENIA O LEKACH

Aplikacja ta pozwala na zapisanie w niej przyjmowanych leków, a także ustawienie godzin, o których powinny być one zażywane. Następnie o konkretnej godzinie wyświetla ona powiadomienie, że trzeba zażyć dany lek. Przykładem może być aplikacja MyTherapy.

MyTherapy to bezpłatna aplikacja, która przypomina o zażywaniu leków i ułatwia kontrolowanie stanu zdrowia. Oferuje śledzenie historii zażywanych leków, obserwację zmian nastroju i prowadzenie dziennika zdrowia, dzięki czemu łatwiej będzie Ci zobaczyć postęp swojego leczenia.

W łatwy sposób można kon-

trolować przyjmowane leki oraz śledzić swoje pomiary i symptomy. Wszystko w jednym miejscu!

Najważniejsze funkcje:

- Kontrola miejsc wstrzyknięcia zastrzyków
- Przypomnienia o lekach, pomiarach i aktywnościach
- Tworzenie listy zażytych leków wraz z informacją o dawkowaniu
- Przypomnienia dostosowane do różnych schematów leczenia
- Zapisywanie leków, pomiarów i aktywności w formie dziennika zdrowia
- Kontrola objawów i samopoczucia
- Przypomnienia o konieczności zamówienia nowej recepty

- Możliwość wydrukowania miesięcznego raportu dotyczącego zdrowia
- Spersonalizowane wskazówki dotyczące leczenia
- Szeroka gama pomiarów dla różnego typu schorzeń (cukrzyca, reumatoidalne zapalenie stawów, depresja, nadciśnienie, stwardnienie rozsiane), np. waga, ciśnienie krwi, poziom cukru we krwi
- Bezpieczeństwo, ochrona danych i brak reklam

Pamiętanie o lekach stało się proste. Regularne przyjmowanie leków może być trudne, bez względu na to, czy robisz to raz dziennie czy częściej. MyTherapy w tym pomoże! Aplikacja wspiera przyjmowanie tabletek antykoncepcyjnych, aplikowanie zastrzyków insuliny i wiele innych. Łatwo dostosować ją do swoich potrzeb. MyTherapy pomaga nie tylko przyjmować leki na czas, ale także prowadzić aktywny i zdrowy tryb życia. Pozwala kontrolować poziom cukru we krwi, tętno spoczynkowe oraz wiele innych – do wyboru jest ponad 20 różnych pomiarów. Zapisywanie objawów i nastroju umożliwi kontrolę samopoczucia, co ułatwia śledzenie postępów w leczeniu.

Wszystkie te informacje mogą być zawarte w obszernym raporcie dotyczącym zdrowia, wysłanym w formacie PDF na adres e-mail. Dzięki niemu łatwiej będzie Ci omówić stan zdrowia z lekarzem lub farmaceutą. MyTherapy to aplikacja intuicyjna, prosta w użyciu i dostępna dla każdego.

D) BIG LAUNCHER

BIG Launcher powoduje powiększenie ikon oraz ich czytelne opisanie, dzięki czemu osoby, które mają słabszy wzrok lub trudności z obsługą smartfona, mogą łatwiej z niego korzystać. Aplikacja pozwala też na skorzystanie z dodatków jak BIG Phone oraz BIG SMS, które ułatwiają prowadzenie rozmów telefonicznych oraz wysyłanie i czytanie wiadomości SMS. Dostępny jest także BIG Alarm, który pozwala na łatwiejsze korzystanie z alarmów na telefonie.

BIG Launcher jest aplikacją wyjątkową, która pozwala korzystać ze smartfonów osobom, które nigdy nie sądziły, że będzie to dla nich możliwe - seniorom,

osobom niedowidzącym i niewidomym, osobom z porażeniem, chorobą Alzheimera czy Parkinsona. Celem aplikacji jest zapewnienie im możliwie najprostszego w obsłudze interfejsu, ponieważ dla wielu smartfon może być oknem na otaczający ich świat.

Aby stało się to możliwe stale poszukiwani są ogólnostanowi partnerzy wśród operatorów sieci komórkowych, sprzedawców telefonów komórkowych, firm świadczących usługi opieki domowej i innych. Dzięki intuicyjnemu interfejsowi BIG Launcher'a, klienci (benifcjenci) będą mogli z łatwością korzystać z usług telekomunikacyjnych.

Każde rozwiązanie jest inne. BIG Launcher może być modyfikowany adekwatnie do potrzeb - od konfiguracji wstępnej do całkowitego rebrandingu tak by jak najlepiej odzwierciedlić korporacyjną tożsamość i pomagać w komunikacji.

E) GŁOSOWA LISTA ZAKUPÓW

Aplikacja pozwala starszej osobie zrezygnować z zapisywania nazw

produktów na kartce, a potem odczytywania niewielkich napisów w sklepie. **Mówimy, co chcemy kupić i w jakiej ilości, a aplikacja zamienia to w tekst.**

Dużym ułatwieniem jest to, że można stworzyć wiele list, na przykład dla różnych sklepów. Dostępna jest także opcja wpisania artykułów z klawiatury lub poprzez skanowanie kodów kreskowych.

Kompetencja Aplikacja mobilna dotyczy przede wszystkim umiejętności posługiwania się urządzeniem mobilnym (smartfonem), wiedzą z zakresu konfiguracji i wdrożenia potrzebnych aplikacji. Osoba nabywająca tę kompetencję powinna nabyć wiedzę z zakresu pomocy osobie z niepełnosprawnością, aby ta mogła owocnie i efektywnie korzystać z dobrodziejstwa cyfryzacji. Nabywający kompetencje w zakresie aplikacji mobilnych sam musi posiadać potrzebną wiedzę, by następnie móc pomagać osobom zainteresowanym, by sprawnie i kompetentnie przeszkolić użytkownika w obsłudze smartfonu i aplikacji.

Kompetencje dotyczące Aplikacji mobilnych mogą być wykorzystywane na wszystkich stanowiskach pracowników pomocy społecznej, przez uczniów i studentów, a także nauczycieli i wykładowców wdrażających w te umiejętności. Wszystko to ma sprzyjać lepszemu funkcjonowaniu społeczeństwa i przynosić korzyści każdej ze stron. Branżowe Centrum Umiejętności poprzez wdrażanie tej kompetencji chce pomagać zarówno ośrodkom kształcącym, pracodawcom oraz beneficjentom w umiejętnym i efektywnym posługiwaniu się technologią cyfrową.

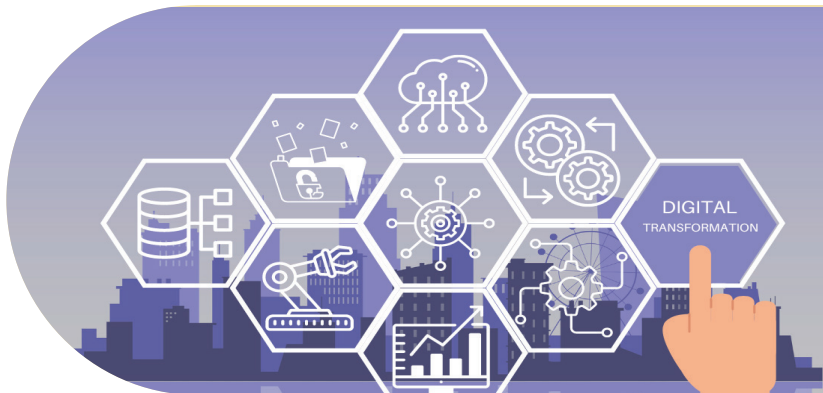
OBSŁUGA KOMPUTERA I URZĄDZEŃ MOBILNYCH

Dzisiejsze społeczeństwo nie wyobraża sobie już funkcjonowania bez komputerów.

Te cyfrowe maszyny weszły bardzo głęboko w nasze życie i stały się nieodłączną pomocą w wykonywaniu licznych zadań i prac. Korzystamy z nich na co dzień, wykorzystując liczne programy, które już za nas wykonują wiele złożonych i skomplikowanych obliczeń, analiz.

Do podstawowych zadań, na które zwracamy uwagę tej dziedzinie kompetencji zaliczamy:

- a) Kształcenie w celu nabycia podstawowych umiejętności posługiwania się komputerem oraz urządzeniem mobilnym;
- b) Portale społecznościowe np. Facebook, Instagram;
- c) Bezpieczeństwo w sieci Internet – umiejętne weryfikowanie zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu; przesiewanie informacji; obsługa formularzy; poruszanie się po wirtualnym świecie;
- d) Tworzenie cyfrowych baz danych w celu szybkiej obsługi, weryfikowania, pomagania

osobom potrzebującym;

e) Jeden zintegrowany system informatyczny, widoczny dla wszystkich służb społecznych, wspomaga wiedzę o tym, jaka jest rzeczywista sytuacja osoby potrzebującej wsparcia.

Podejmowanie działań w ww. dziedzinie umiejętności jest niezbędne. Dlaczego? Z jednej strony postęp technologiczny ułatwia życie, ale z drugiej niesie ze sobą także wiele zagrożeń i niebezpieczeństw. Wprowadzając innowacyjne rozwiązania trzeba liczyć się i z tą drugą stroną cyfryzacji i być na nią czujnym i przygotowanym (na tyle na ile można się przygotować).

W BCU w dziedzinie pomocy społecznej wyrabiamy umiejętność posługiwania się komputerem i sprzętem mobilnym, z jednoczesnym nastawieniem na sferę bezpieczeństwa i ochrony danych. Każdy i na każdym stanowisku powinien nabyć podstawową wiedzę z zakresu obsługi komputera, by potem móc skutecznie i owocnie z niego korzystać w pracy i wykorzystywać do codziennych zadań. Przez to praca będzie o wiele korzystniejsza. Wymiana dokumentów szybsza. Dbłość o terminy stanie się punktem kluczowym dzięki planowaniu czasu i efektywnym jego wykorzystywaniu.

E-USŁUGI

Polscy obywatele mogą korzystać z kilkuset e-usług publicznych zlokalizowanych na różnych platformach i portalach rządowych. Są to m.in.: Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP), Platforma Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUE ZUS), portal obywatel.gov.pl, portal biznes.gov.pl.

Publiczne portale usługowe, kierowane do różnych odbiorców, to m.in.:

- ceidg.gov.pl — Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) — elektroniczny rejestr przedsiębiorców, którzy działają w Polsce. Portal ułatwia prowadzenie firmy. Dzięki niemu można założyć firmę, zmieniać dane we wpisie, a także zawiesić, wznowić lub zamknąć działalność gospodarczą.
- ekrs.ms.gov.pl/s24/ — portal, na którym można złożyć wniosek o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki z ograniczoną odpo-

wiedzialnością, spółki jawnej i spółki komandytowej. Można również zmienić dane w zarejestrowanych już spółkach oraz złożyć sprawozdanie finansowe spółki.

- ekw.ms.gov.pl — system Elektronicznych Ksiąg Wieczystych — portal, na którym można m.in. przeglądać treść ksiąg wieczystych, złożyć wniosek o odpis, wyciąg albo zaświadczenie o zamknięciu księgi wieczystej, sprawdzić, czy odpisy, wyciągi i zaświadczenia o zamknięciu księgi, uzyskane drogą elektroniczną, są aktualne i prawdziwe.
- emp@tia — portal informacyjno-usługowy, na którym można m.in. zapoznać się z informacjami dotyczącymi świadczeń z pomocy społecznej, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego, a także złożyć wnioski np. o 500+ czy becikowe.
- epuap.gov.pl — Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicz-

nej (ePUAP) — miejsce, gdzie można załatwić wiele spraw w różnych urzędach bez wychodzenia z domu, wysłać i odbierać urzędową korespondencję oraz sprawdzać na bieżąco statusy spraw i wniosków. Przez ePUAP można np. złożyć wniosek o dowód osobisty, uzyskać odpisy aktów, zgłosić urodzenie dziecka, rozliczyć podatki, pobrać zaświadczenie o niekaralności czy złożyć wniosek o kartę EKUZ.

- finanse.mf.gov.pl — portal podatkowy dla każdego, kto chce złożyć zeznanie podatkowe przez internet lub uzyskać informacje o podatkach. Umożliwia również złożenie wniosku o rozliczenie PIT-37 przez urząd skarbowy.

- geoportal.gov.pl — umożliwia dostęp do danych przestrzennych i map topograficznych (mapy.geoportal.gov.pl). Na portalu dostępne są także informacje przestrzenne oraz usługi, o których mowa w dyrektywie INSPIRE.

- ekrus.gov.pl — portal adresowany do osób ubezpieczonych w Kasie Rolniczego Ubez-

pieczenia Społecznego. Rolnicy, zarówno ubezpieczeni, jak i płatnicy składek w KRUS, mogą założyć konto na portalu i uzyskać dostęp do podstawowych danych o przebiegu swojego ubezpieczenia, opłaconych składkach czy osobach zgłoszonych do ubezpieczenia.

- praca.gov.pl — oferuje usługi elektroniczne publicznych służb zatrudnienia. Portal kierowany jest do bezrobotnych, osób poszukujących pracy oraz do pracodawców, którzy poszukają pracowników. Oferty pracy oraz informacje o rynku pracy dostępne są na portalu informacyjnym psz.praca.gov.pl.

- puesc.gov.pl — Platforma Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (PUESC) — pojedynczy punkt dostępu do e-usług Krajowej Administracji Skarbowej z zakresu obsługi i kontroli obrotu towarowego z państwami trzecimi i obrotu wyrobami akcyzowymi.

- pue.zus.pl — Platforma Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUE ZUS) — portal dla osób ubezpieczonych, płatników

składek, lekarzy, a także innych świadczeniobiorców (na przykład emerytów i rencistów). Na PUE ZUS można na przykład umówić się na wizytę w placówce ZUS, wysłać wnioski, sprawdzać swoje zwolnienia lekarskie, sprawdzić, czy pracodawca zgłosił nas do ubezpieczeń.

- ufg.pl — portal Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, na którym można m.in. sprawdzić ubezpieczenie OC sprawcy wypadku, numer szkody, otrzymać informację o przebiegu ubezpieczenia OC, historii szkód komunikacyjnych.

- zip.nfz.gov.pl — Zintegrowany Informator Pacjenta — ogólnopolski serwis dla pacjentów, który udostępnia dane gromadzone przez Narodowy Fundusz Zdrowia. W ZIP

można uzyskać dostęp do informacji m.in. na temat swojego leczenia i udzielonych świadczeń, zrefundowanych leków, swojego miejsca na liście oczekujących na poradę lekarską czy przyjęcia do szpitala (w zakresie niektórych świadczeń).

Umiejętne poruszanie się w świecie cyfrowych usług to dzisiaj już żadna nowość. Wiele państw w ramach rozwoju cyfryzacji stawia na usługi, które do tej pory były dostępne tylko w urzędach. Odchodzi się już od tej praktyki. Coraz bardziej wykorzystuje się technologiczne rozwiązania, które usprawniają i pomagają w załatwianiu spraw w urzędach publicznych lub państwowych.

Nabywanie takich kompetencji jest zatem kluczowe

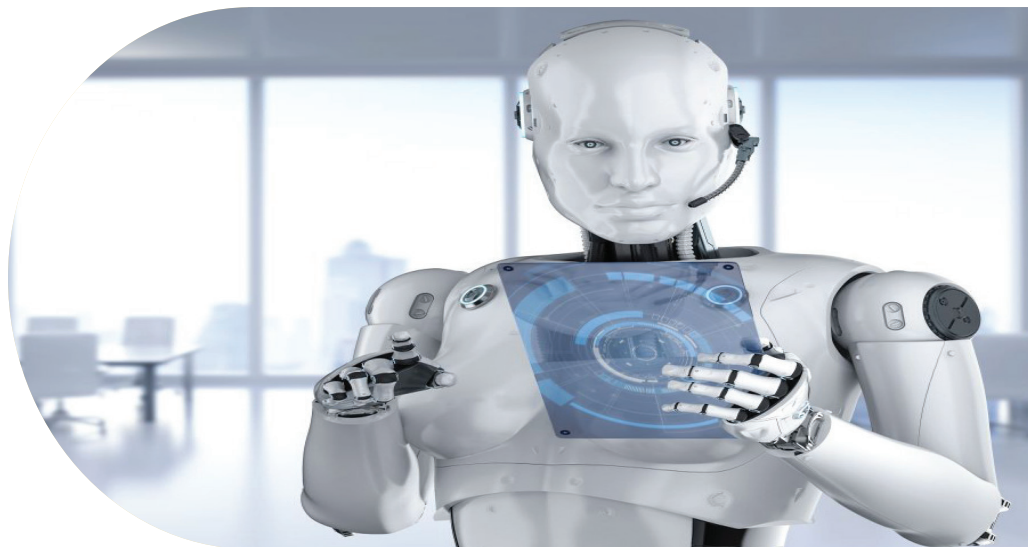
w funkcjonowaniu społeczeństwa XXI wieku, które staje się na wskroś cyfrowe.

Branżowe Centrum Umiejętności w zakresie pomocy społecznej idzie w tym kierunku rozwoju poprzez wspieranie i pomoc we wdrażaniu owych rozwiązań. Kompetencja E-Uслуги (w rozumieniu ww.) jest adresowana i dostosowana do wszystkich odbiorców BCU. Każdy powinien nabyć wiedzę z zakresu poruszania się w sferze cyfrowych usług. Jest to współcześnie niezbędne i konieczne. Owe kompetencje mogą być wykorzystywane zarówno w biurach, na uczelniach, jak i w domu osób, którym jest świadczona pomoc społeczna/socjalna. Przyczyni się to do sprawnego i odpowiedzialnego korzystania z tych funkcji i możliwości, jakie daje Państwo w celu załatwienia spraw czy pozyskania informacji istotnych np. dla pacjenta lub osoby pełniącej funkcję pracownika socjalnego.

SZTUCZNA INTELIGENCJA

Sztuczna inteligencja jest tematem obszernym i szeroko omawianym zarówno w sferze naukowej, publicystycznej, jak i politycznej. Są to działania oparte o modelowanie wiedzy, danych i rozwijanie systemów algorytmów oraz mocy obliczeniowych, co w obecnym stanie techniki pozwala na uzyskanie względnie zau-

tomatyzowanego systemu pozyskiwania, przetwarzania i analizy danych, który daje możliwość samoistnego (autonomicznego) ulepszania systemu lub przewidywania zachowań i działań na podstawie analizy zebranych danych i korelacji między nimi, z możliwością wpływu na środowisko zewnętrzne oraz

pozostające z nim w interakcji za pomocą sensorów i siłowników. Interakcje te mogą zachodzić mechanicznie lub z udziałem człowieka w cyklu życia sztucznej inteligencji począwszy od etapu kreacji, rozwoju, wdrożenia, stosowania, aż po etap decyzji o wyłączeniu z pracy i utylizacji.

Sztuczną inteligencję (ang. Artificial Intelligence – AI) próbuje się definiować jako dziedzinę wiedzy obejmującą m.in. sieci neuronowe, robotykę i tworzenie modeli zachowań inteligentnych oraz programów komputerowych symulujących te zachowania, włączając w to również uczenie maszynowe (ang. machine learning), głębokie ucze-

nie (ang. deep learning) oraz uczenie wzmacnione (ang. reinforcement learning).

A) FOKA PARO

Foka PARO to robot służący do terapii m.in. osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną, z niepełnosprawnością fizyczną, z autyzmem, po urazach, z zaburzeniami psychicznymi, seniorów sprawnych poznawczo, ale i tych z demencją, pacjentów onkologicznych czy osób żyjących lub pracujących w nadmiernym stresie.

Foka Paro, japoński robot terapeutyczny,

odnotowany w Księdze Rekordów Guinnessa jako robot, który powoduje największą redukcję poziomu stresu. Sztuczna inteligencja w roli terapeuty pod postacią śnieżnobiałej foki, zadebiutowała w 1998 roku. Początkowo Paro testowana była w placówkach opiekuńczych, głównie w Japonii, gdzie wykazała właściwości uspokajające, pomagała pacjentom z demencją uczyć się zapamiętywania twarzy, powtarzania czynności i reagowania na dotyk.

Foka PARO nie jest to zwykła maskotka, ale robot ze sztuczną inteligencją, jedyny na polskim rynku produkt sztucznej animaloterapii, czyli terapii z udziałem zwierząt. „To również pierwszy robot społeczny, który ma badania kliniczne i po którego stosowaniu na pewno obniży się ciśnienie, będzie się zrelaksowanym i zwiększy się swą rezerwę poznawczą”.

Robot służy do terapii m.in. osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną, z niepełnosprawnością fizyczną, z autyzmem, po urazach, z zaburzeniami psychicznymi, se-

niorów sprawnych poznawczo, ale i tych z demencją, pacjentów onkologicznych czy osób żyjących lub pracujących w nadmiernym stresie. Paro ma pełnić rolę zwierzęcia domowego w miejscach, gdzie ich przebywanie jest niemożliwe lub nawet zabronione np. w szpitalach czy domach starców.

„Foka otwiera ludzi, relaksuje, daje poczucie sprawstwa, gdy trzeba się nią opiekować. Paro czaruje swoimi pięknymi oczami z długimi rzęsami, wymusza głaskanie, a przez to zawsze wywołuje uśmiech”.

„To terapia, która może współuczestniczyć z każdą inną terapią, nie negując czy zmniejszając jej wartości. Nie jest to zamiast fizjoterapeuty ani rehabilitanta, ale obok; to jedna z wielu możliwości, dzięki którym chcemy chorym przywracać zdrowie. Dzięki tej terapii znajdujemy nowe drogi dościsca do osób, z którymi kontakt z różnych przyczyn jest utrudniony i ograniczony”.

Paro słucha, mówi, czuje, widzi i porusza się. „Paro pracuje w nurcie terapii Snoezelen – to unikalna metoda

terapeutyczna, polegająca na niedyrektywnej stymulacji polisensorycznej. W podstawowym swym mechanizmie robot ma zadanie odwzorowywać i odzwierciedlać ludzkie emocje”.

Paro uczy się więc rozpoznawać użytkownika (opiekuna), wchodzi z nim w interakcję, podąża za jego reakcjami, wykrywa temperaturę otoczenia i reaguje odpowiednio do niej, wykrywa różnicę dotyku i uderzenia, interpretuje ton głosu i jego kierunek poprzez co zwraca głowę w kierunku opiekuna, powtarza niektóre dźwięki.

Może też wtulić się w opiekuna, woła go, mruży oczy w nadmiarze światła, ma rytm dnia i nocy. Zachowaniem przypomniana żywe zwierzę, jednak nigdy nie ugryzie ani nie zrobi krzywdy.

Robot ma zamontowanych w sobie kilkaset czujników, które zbierają temperaturę, światło, nacisk, ruch, tempo tego ruchu, dźwięk, który opiekun wydaje. Foka nie rozumie języka polskiego, tak jak żadnego innego, ale rozumie intonację głosu, to, w jaki sposób się do niej zwraca, czy jest to miłe, miękkie, radosne,

smutne czy agresywne.

B) O P S I S EMOTION AI

Opis Emotion AI to system analizujący mimikę podczas wideopojęcia pozwoli m.in. wcześniej wykryć skłonności samobójcze, czy sygnały zwiastujące pogorszenie kondycji mentalnej seniorów. Algorytmy mogą również wykrywać oznaki depresji, osłabienia zdolności poznawczych, a także psychoz i halucynacji, a nawet bólu, o których pacjenci zwykle nie chcą mówić.

Osoby starsze często nie są skore do rozmowy o swoich problemach psychicznych. Dlatego tak istotne jest wykorzystanie innych sposobów oceny ich stanu emocjonalnego. Jak wskazuje Andrew Ow, założyciel Opis, system analizujący mimikę podczas wideopojęcia pozwoli m.in. wcześniej wykryć skłonności samobójcze, czy sygnały zwiastujące pogorszenie kondycji mentalnej seniorów. Algorytmy mogą również wykrywać oznaki depresji, osłabienia zdolności poznawczych, a także psychoz i halucynacji, a na-

wet bólu, o których pacjenci zwykle nie chcą mówić.

„Naszym celem jest asystowanie profesjonalistom medycznym w bardziej efektywnym wykrywaniu i radzeniu sobie z depresją u osób, które cierpią w milczeniu. Dzięki takiemu narzędziu będziemy mogli zapobiec pogorszeniu objawów, a jednocześnie podnieść jakość życia pacjentów”.

Sztuczna Inteligencja dużymi krokami wchodzi w życie społeczeństw i konkretnego człowieka. Staje się tematem wielu dyskusji, przedmiotem licznych badań, novum wykorzystywanym w różnych dziedzinach życia. Jak możemy zauważyć

z treści prezentowanych wyżej, także i w zakresie pomocy społecznej spełnia dużą rolę i wiąże się z nią wiele nadziei. Dużo jest jeszcze do zrobienia poprzez przejście długiej drogi skomplikowanych testów i badań, ale już dzisiaj można wnioskować, że odegra niemałą rolę w społeczeństwie XXI wieku.

Korzyści płynące z nabywania tej kompetencji są dla wszystkich. Wiedzy i umiejętności nikt nie odbierze nikomu. Jeśli dzisiaj jako uczeń, student nauczysz się wykorzystywać sztuczną inteligencję, kiedyś będziesz wysoce cenionym pracownikiem. Jeśli jako pracodawca chcesz podnieść swoje usługi i stać się konkurencyjny na rynku pracy musisz iść z duchem czasu i otwierać się na to co przynosi postęp technologiczny.

Warto zdecydowanie zwrócić na nią uwagę, co też czynimy w Branżowym Centrum Umiejętności. Kompetencja AI ma przyszłość i będzie kiedyś potrzebna na rynku pracy w dziedzinie pomocy społecznej. Przyszli pracownicy socjalni już dzisiaj mogą zapoznać się z propozycjami jej

wykorzystania i właściwego posługiwania się Sztuczną Inteligencją. Poszerzanie tej kompetencji skierowane jest zarówno do uczniów, studentów, nauczycieli, wykładowców a także pracodawców i pracowników, którzy chcą skuteczniej nieść pomoc najbardziej potrzebującym.

URZĄDZENIA CYFROWE

Innowacje społeczne dotyczą także konkretnych usług społecznych lub świadczeń, w których próbuje się wykorzystać lub zastosować w większym stopniu technologie. Pracownicy naukowcy, inżynierowie podejmują nowatorskie wyzwania, aby współczesny postęp technologiczny wykorzystać w różnych dziedzinach życia. Dążą do poprawy ludzkiej egzystencji, jakości życia. Nie pomijają osób starszych, potrzebujących pomocy. Wręcz przeciwnie. Chcą pomagać seniorom w miarę normalnym funkcjonowaniu, polepszeniu ich życia. Wprowadzają wiele udogodnień, które do tej pory były jedynie marzeniami.

A) „JEDEN GUZIK”

„Jeden guzik” - polega na tym, że schorowane osoby, samotne, niepełnosprawne, pozabawione opieki, niedołączone, otrzymują specjalne urządzenie cyfrowe, zainstalowane na stałe na ich ciele w postaci dużego elektronicznego guzika. W przypadku złego samopoczucia, omdlenia czy nagłej sytuacji chorobowej (lub z innego powodu), po naciśnięciu guzika wysyłany jest sygnał elektroniczny do operatora, któremu podlegają lokalne służby sanitarne i ratownicze.

W Polsce odpowiednikiem takiego rozwiązania jest „Przycisk życia”. Wygląda jak stara Nokia albo słusznych rozmów krótkofalówka. Ma cztery duże przyciski. Jeden łączy z centrum monitoringu, w którym senior może uzyskać poradę. Drugi przycisk to szybki sygnał alarmowy, informujący o zagrożeniu życia. I te dla seniorów są najważniejsze. Urządzenie co 60 sekund wysyła też sygnał z lokalizacją GPS.

W standardowej sytuacji, gdy starsza osoba chce wezwać pomoc, sięga po telefon. Musi wybrać odpowiedni numer alarmowy, ale przede wszystkim musi go pamiętać. Takie urządzenia jak „przycisk życia” są przystosowane specjalnie dla seniorów. Nie wymagają odblokowania, wstukiwania numeru alarmowego. Przyciska jeden guzik i sygnał od razu odbierany jest przez centrum monitoringu.

B) ROBOT HUMANOIDALNY

Robot humanoidalny (ROBOT JD HUMANOID) – Robot humanoidalny JD, który chodzi, tańczy, śpiewa, robi

pompki a nawet staje na głowie. Robot wyposażony jest w sztuczną inteligencję, ma kamery, które umożliwiają m.in. śledzenie obiektów. Ruchoma główka poruszająca się w poziomie i pionie. Nóżki i chwytaki poruszają się. Robot może mówić do seniorów w języku polskim i prowadzić gimnastykę.

Roboty humanoidalne mogą wykonywać szeroki zakres rozmaitych czynności, które „prawdziwy” człowiek wykonuje w życiu codziennym, np. przyrządzanie posiłków, przenoszenie przedmiotów czy też sprzątanie pomieszczeń. Jednym z celów tworzenia robotów humanoidalnych, jest ich wykorzystanie do realizacji wymienionych i wielu innych zadań, co może korzystnie wpłynąć na wykorzystanie efektywności ludzi na inne czynności.

Takie roboty mogą również pełnić funkcję asystentów dla ludzi w codziennym życiu, np. jako pomocnicy dla niepełnosprawnych oraz jako pomoc przy naprawianiu skutków powstałych w wyniku klęsk żywiołowych.

Takie roboty mogą także pełnić funkcję opiekunów osób

starszych i monitorowania ich aktywności, a w razie niebezpieczeństwa – powiadomienia służb ratunkowych. Zakres zastosowań robotów humanoidalnych obejmuje także działania, których realizacja jest szczególnie z myślą o człowieku. Takie roboty mogą być wykorzystane np. do wykonywania prac fizycznych w toksycznym środowisku, które jest groźne dla zdrowia i życia człowieka. Innym ważnym zastosowaniem jest także pomoc w terapii dla ludzi dotkniętych defektami fizycznymi i umysłowymi na każdym etapie życia .

C) GOGLE VR (RZECZYWIŚTOŚĆ WIRTUALNA)

Gogle VR (rzeczywistość wirtualna) - przeżycia VR pozwalają doświadczać pozytywne emocje w odległych miejscach świata, przywoływać wspomnienia poprzez możliwość zobaczenia znajomych miejsc, przeprowadzać treningi pamięci tak ważne dla osób w wieku senioralnym, wprowadzać aspekt arteterapii, treningi mindfulness czy zmniejszać poczucie osamotnienia poprzez możliwość uczestniczenia w grupowych doświadczeniach.

VR TierOne GO to mobilne gogle relaksacyjne stworzone dla poprawy samopoczucia i zdrowia. Rozwiązanie umożliwia relaksację pośród naturalnych krajobrazów filmów VR 360°. Wprowadzanie uczestnika w stan relaksu jest niezwykle proste i nie wymaga użycia żadnego innego sprzętu. Filmy relaksacyjne VR wzbogacone nagraniem lektorskim o terapeutycznym charakterze pomagają osiągnąć odprężenie w krótkim czasie i doświadczyć harmonii natury w każdych warunkach.

VR TierOne GO zostało stworzone jako rozwiązanie dedykowane osobom zestresowanym, które nie potrafią się zrelaksować. Jest to idealne rozwiązanie dla przemęczonych pracowników szukających wytchnienia, dla osób unieruchomionych tęskniącym za kontaktem z naturą, dla hospitalizowanych pacjentów, dla seniorów o ograniczonej mobilności odczuwających spadek nastroju, dla wszystkim osób, które potrzebują szybkiego odprężenia psychofizycznego i pragną-

cych zadbać o zdrowie.

VR TierOne GO umożliwia w łatwy sposób wprowadzenie użytkownika w stan odprężenia. Mobilne gogle relaksacyjne VR TierOne GO znajdują zastosowanie w szpitalach, gabinetach zabiegowych, w środowisku pracy, w warunkach domowych, w centrach relaksacji i domach seniora.

D) CYBER OKO

Cyber Oko to komunikacja za pomocą wzroku. System C-eye (do użytku indywidualnego) to wyrób medyczny będący w pełni zintegrowanym systemem umożliwiającym prowadzenie rehabilitacji neurologicznej chorych z różnego rodzaju zaburzeniami neurologicznymi, w tym osób po ciężkich uszkodzeniach mózgu. C-Eye wspiera także

alternatywną komunikację audio-wizualną za pomocą technologii śledzenia wzroku użytkownika.

Cyber Oko jest pierwszym na świecie systemem integrującym pomiary medyczne i komputerowe techniki interakcji człowiek-komputer, pozwalającym na zwiększenie trafności diagnoz i prowadzenie systematycznej rehabilitacji pacjentów w śpiączce i nie tylko. Stanowi on doskonałą wizytówkę zaawansowanych technologii, a autorzy uzyskali jeden patent w USA i 3 w Polsce.

System C-Eye pomaga osobom z dysfunkcjami neurologicznymi, najczęściej po ciężkich uszkodzeniach mózgu, np. urazach czaszkowo-mózgowych, do których doszło na skutek wypadków komunika-

cyjnych, udarach, niedotlenieniu, czy zatrzymaniu krążenia. Urządzenie umożliwia zobiektywizowaną ocenę stanu świadomości osób w śpiączce, które odzyskały przytomność, ale nie mogą nawiązać kontaktu z otoczeniem. Jednym z elementów systemu C-Eye jest interfejs wzrokowy umożliwiający komunikację z pacjentem sparaliżowanym, pozornie pozbawionym możliwości porozumiewania się. Urządzenie nie tylko wspiera komunikację z pacjentami, ale przede wszystkim stymuluje ich funkcje poznawcze, poprawia koncentrację i koordynację wzrokową.

Efektem pracy z urządzeniem jest zmniejszenie dezorientowania i bezradności chorego oraz – w wielu przypadkach – zauważalne usprawnienie funkcjonowania mózgu, dzięki uruchomionym wskutek stymulacji mechanizmom naprawczym i istniejącej plastyczności mózgu.

E) OPASKI TELEMEDYCZNE SIDLY

Opaski telemedyczne SiDLY mają na bieżąco monitorować stan zdrowia osób starszych i alarmować, gdy tylko coś się

dzieje. Twórcy ogłosili, że ich produkt właśnie jako pierwszy w Europie nie jest już tylko gadżetem, ale został pełnoprawnym wyrobem medycznym.

Teleopieka to obszar, który ma coraz większe znaczenie w dzisiejszym środowisku opieki zdrowotnej. Teleopaska SiDLY jest polskim rozwiązaniem, wspierającym seniorów od 9 lat. Opaska od początku została zaprojektowana z myślą o osobach starszych i wsparciu opieki nad nimi. Dzięki teleopasce SiDLY możesz opiekować się rodzicami i dziadkami nawet, gdy nie możesz być blisko nich.

Opaska jest urządzeniem najprostszym w obsłudze oraz w najwyższym stopniu eliminującym możliwość popełnienia błędu przez seniora w sytuacji zagrożenia. Jednocześnie, dzięki połączeniu funkcji alarmowej z monitorowaniem aktywności, zachęca do codziennego ruchu, który pozwala dłużej cieszyć się zdrowiem i dobrą kondycją.

Dzięki teleopiece medycznej i opasce SiDLY możesz opie-

kować się rodzicami i dziadkami nawet, gdy nie możesz być blisko nich – mieszkasz w innym mieście, wychodzisz do pracy lub wyjeżdżasz na urlop. To opieka, która daje pewność, że bliskie Ci osoby są bezpieczne.

Innowacje technologiczne wprowadzane na rynek mają za zadanie zrewolucjonizować życie społeczeństw. Mają przynosić ze sobą pomoc i udogodnienia, których oczekuje człowiek – szczególnie ten potrzebujący.

W Branżowym Centrum Umiejętności w dziedzinie pomocy społecznej koncentrujemy się na tych, które w znaczący sposób mogą przyczynić się do poprawy życia i funkcjonowania osób objętych pomocą społeczną. Propagujemy innowacje cyfrowe, bo widzimy potrzebę ich wykorzystywania zarówno w obszarze funkcjonowania placówek pomocy społecznej, jak również w miejscach przebywania takich osób. W większości są to ludzie starsi przebywający w swoich domach. Ludzie samotni, schorowani, niedomagający. Dla nich urządze-

nia cyfrowe są niezbędnymi w poprawie ich sytuacji życiowej. Mają służyć temu, aby czuli się potrzebni i bezpieczni, by mieli świadomość, że pomimo upływu lat i – niejednokrotnie uchyłku na zdrowiu – mogą liczyć na pomoc i wsparcie ze strony społeczeństwa.

Wymienione wyżej urządzenia cyfrowe w ramach tej kompetencji dają choć odrobinę nadziei i poczucia bezpieczeństwa.

Z drugiej strony wiedza, którą chcemy przekazać odbiorcom BCU w dziedzinie pomocy społecznej, ma usprawnić korzystanie z tych innowacyjnych rozwiązań technologicznych. Chcemy docierać do osób przygotowujących się do pracy w pomocy społecznej, do nauczycieli i wykładowców, do pracowników i pracodawców, aby nie bali się stosować owych rozwiązań.

Umiejętne korzystanie z doświadczeń postępu cyfryzacji, co jest celem naszego kształcenia, powinno usprawniać posługiwanie wśród ludzi potrzebujących. Ktoś musi im pokazać, opisać zakres działania urządzeń, ich pozytywny wpływ na codzienne funkcyj-

nowanie w społeczeństwie. Czasami jest to jedyna możliwość, by zrealizować marzenie np. zobaczyć miejsca (Google VR), przekazać uczucia, komunikaty (Cyber OKO).

Korzyści płynących z tej kompetencji nie da się zmierzyć skalowalnie. Bo jak można zmierzyć wartość ludzkiego szczęścia w niedoli, w chorobie? A właśnie w ten sposób chcemy oddziaływać wprowadzając te innowacje cyfrowe – dawać ludziom potrzebującym odrobinę szczęścia poprzez świadomość, że jest się bezpiecznym, że można choć na odległość, wirtualnie doświadczyć piękna otaczającej nas rzeczywistości.

SPRZĘT REHABILITACYJNY

Rehabilitacja to bardzo szerokie pojęcie i na ten temat zostało już bardzo wiele napisane, cały czas powstają nowe metody ćwiczeń, rehabilitacji, a co za tym idzie sprzętu do rehabilitacji. Za każdym razem, gdy dochodzi do kontuzji sportowej lub przejścia poważnej operacji, najprawdopodobniej będziemy musieli przejść rehabilitację. Warto wtedy zastanowić się nad wyborem odpowiedniego sprzętu do rehabilitacji. Z roku na rok sprzęt rehabilitacyjny staje się coraz bardziej komfortowy i funkcjonalny dla osób, które doznały poważnych urazów, operacji i schorzeń układu mięśniowo-szkieletowego.

Rehabilitacja może być stosowana w celu powrotu do zdrowia po wypadku, udarze, operacji lub ze względu na inną chorobę. Czasami rehabilitacja stosowana jest w celu poprawienia komfortu życia osoby chorej i niedopuszczenia do rozwoju choroby wrodzo-

nej lub nabytej. W jakim celu jeszcze stosuje się rehabilitację? Każdego roku setki tysięcy osób dowiadują się, że ich organizm nie jest już w stanie poradzić sobie ze stresem i napięciem w pracy lub że ich problemy zdrowotne wymagają reorientacji zawodowej.

Celem rehabilitacji jest umożliwienie zwłaszcza osobom przewlekle chorym, powrotu do pracy lub podjęcia innego zawodu. Rehabilitacja w ramach ubezpieczenia emerytalnego może obejmować świadczenie z tytułu rehabilitacji medycznej, świadczenie z tytułu uczestnictwa w życiu zawodowym – na przykład przekwalifikowanie – aż po reintegrację w życiu zawodowym.

Urządzenia rehabilitacyjne to specjalne urządzenia treningowe do zastosowania w obszarach medycznych, takich jak gabinety fizjoterapeutyczne, medycyna sportowa, ośrodki rehabilitacyjne czy

szpitale. Starsze osoby zazwyczaj potrzebują takich sprzętów jak wózki inwalidzkie lub chodziki, osoby leżące materacy przeciwoleżynowych, a osoby niepełnosprawne mogą potrzebować wszystkich wymienionych, a także przyrządów do ćwiczeń. Najważniejsze jest, aby sprzęt rehabilitacyjny był dobrany do konkretnego schorzenia, na jakie cierpi pacjent.

Z technologicznego punktu patrzenia warto zatrzymać się nad czymś, co kiedyś wydawało się niemożliwe i było oglądane jedynie w filmach. Obecnie staje się rzeczywistością, która jest obecna w życiu człowieka (choć mało osiągalna ze względu na bardzo wysokie koszty wdrożenia). Mowa o egzoszkielecie.

Egzoszkielet (EKSO) to przenośny bioniczny szkielet przeznaczony do użytku w celach rehabilitacji praktycznie każdego pacjenta z porażeniem lub niedowładem kończyn dolnych. Egzoszkielet może być używany do rehabilitacji każdego człowieka z rozpoznaniem niedowładów kończyn dolnych, u których wzorce chodu uległy zanikowi bądź znacznemu zaburzeniu i to

bez względu na jego przyczynę.

Egzoszkielet jest urządzeniem, które mocuje się na zewnątrz ciała pacjenta. Ma on za zadanie wzmocnić wszystkie, grupy mięśni lub tylko te części ciała, które uległy uszkodzeniu albo sygnały z układu nerwowego nie są do nich przesyłane od urodzenia chorego.

Początkowo egzoszkielety miały znaleźć zastosowanie jedynie w wojsku. Ich pierwotnym celem miało być wsparcie żołnierzy na polu walki. Ubrani w egzoszkielety mieli nie odczuwać obciążeń związanych z noszeniem broni i skupić się tylko na działaniach zbrojnych. Jednak szybko dostrzeżono wielki potencjał egzoszkieletu w medycynie, który umożliwił osobą cierpiącym na zaburzenia motoryczne powstałe na skutek powikłań po chemioterapii lub urazie rdzenia kręgowego. Coraz częściej egzoszkielet jest kluczowym elementem usprawniania osób ze stwardnieniem rozsianym lub porażeniem mózgowym.

Egzoszkielec posiada modularną konstrukcję, która umożliwia łatwe i samodzielne zakładanie oraz zdejmowanie urządzenia w zaledwie kilka minut. Egzoszkielec bardzo ściśle przylega do ciała pacjenta, dzięki czemu przywraca mu tak istotne dla poczucia bezpieczeństwa wrażenie stabilności całego ciała. Egzoszkielec zasilany jest mechanicznie lub z wykorzystaniem baterii, które pozwala na trening chodu w warunkach dynamicznego obciążenia z symulacją wzorca chodu dla poszczególnych segmentów kończyn dolnych z możliwością dowolnego ustawienia parametrów chodu.

Ze względu na ciągły postęp wiedzy medycznej i leczenia kierujący klinicysta musi stale pogłębiać wiedzę, czytając najnowszą literaturę naukową oraz informacje o zmianach i zaleceniach dotyczących leczenia. Pa-

trząc na korzyści z wykorzystania egzoszkielec w różnych gałęziach gospodarki, a zwłaszcza w medycynie z całą mocą i wszelkimi środkami należy popularyzować korzystanie z tych urządzeń i czynić je bardziej dostępnym. Ma to znaczenie nie tylko dla zapobiegania ekonomicznym, społecznym i psychologicznym skutkom już powstałego inwalidztwa, ale może być kluczowym elementem w integracji osób dotkniętych kalectwem z resztą społeczeństwa oraz ich powrót do normalnego życia.

Technologia musi być rozwijana razem z osobami niepełnosprawnymi. Inaczej istnieje ryzyko stworzenia czegoś, co nie jest nikomu potrzebne.

Kompetencja z zakresu sprzętu rehabilitacyjnego wychodzi naprzeciw współczesnym oczekiwaniom i zapotrzebowaniu na tego rodzaju sprzęt. Ukazując potrzebę rozwijania i wdrażania takich rozwiązań, chcemy przyczynić się nie tylko do popularyzacji technologii, ale ukazać jej znaczenie i poszerzyć wiedzę z zakresu stosowania jej w życiu osób dotkniętych kalectwem.

Kompetencja ta jest skierowana szczególnie do pracodawców i pracowników socjalnych, osób, które są bardzo blisko pokrzywdzonych przez los. Z tych samych przyczyn inżynierowie współpracują z lekarzami i rehabilitantami, którzy pomagają rozwijać technologię w taki sposób, aby była dla nich jak najbardziej użyteczna i jak najłatwiejsza w obsłudze. „Rynek dla wynalazku jest gigantyczny, jeśli uświadomimy sobie, że rocznie w naszym kraju przeprowadza się 7,6 miliona zabiegów kinezyterapii, czyli rehabilitacji ruchem. Robot ma pomagać pacjentom, ale to nie oni będą naszymi klientami. Oferta kierowana jest do centrów rehabilitacyjnych, do szpitali z oddziałami rehabilitacyjnymi, ortopedycznymi, neurologicznymi, urazowymi”. Korzyści jakie przyniesie ww. kompetencja nie są i nie mogą być rozpatrywane na zasadzie dóbr materialnych, ale w kontekście pomocy i ułatwienia życia oraz funkcjonowania korzystających z tego rodzaju rozwiązań.

USŁUGI

Dotychczas zwracaliśmy uwagę na kompetencje strictly cyfrowe. Czas, aby przedstawić kompetencje, które przy pomocy cyfrowych rozwiązań zakładają także działanie elementu ludzkiego. Opisane poniżej metody interakcji człowiek-technologia mają za zadanie wdrożyć usługi świadczone potrzebującym, by nie musieli rezygnować z tego, co do tej pory było dla nich dostępne bez problemu.

A) MOBILNY SALON FRYZJERSKO-KOSMETYCZNY

Mobilny Salon Fryzjersko-Kosmetyczny - oferujący osobom starszym, schorowanym, mieszkającym samotnie, często w małych miejscowościach i na wsi, usługę wsparcia przy kąpieli, zachowaniu higieny osobistej, pielęgnacji ciała, włosów i paznokci. Dodatkowo możliwe jest także otrzymanie wsparcia przy sprzątnięciu mieszkania czy domu.

Osoby starsze często mają trudności z dotarciem do salonów fryzjerskich, co może być spowodowane ograniczeniami ruchowymi lub brakiem odpowiedniego transportu. W takich sytuacjach doskonałym rozwiązaniem może być skorzystanie z usług mobilnego fryzjera, który przyjedzie do domu seniora i zapewni mu profesjonalne usługi fryzjerskie.

Mobilny fryzjer dla seniorów oferuje szereg korzyści, takich jak:

- Wygoda i Bezpieczeństwo - Seniorzy nie muszą już wychodzić z domu i narażać swojego zdrowia, aby skorzystać z usług fryzjerskich. Zapewnia to wygodne i bezpieczne warunki do wykonania usługi.
- Dostosowanie do potrzeb - Mobilny fryzjer może dostosować się do Twoich indywidualnych potrzeb i ograniczeń. Ponadto jako fryzjer mobilny, może wyręczyć se-

niora, np. podając filiżankę kawy lub herbaty.

- Usługi - Mobilny fryzjer oferuje te same usługi fryzjerskie co fryzjer stacjonarny w salonie w dogodnym dla klienta miejscu, takim jak własny dom.

B) „POMOC TECHNICZNA DLA OSÓB GŁUCHONIEMYCH I GŁUCHONIEWIDOMYCH”

„Pomoc Techniczna dla Osób Głuchoniemych i Głuchoniewidomych”. Każda z osób uszkodzanych przez los, która nabyła lub zmienia mieszkanie, może uzyskać usługę w postaci pełnego dostosowania mieszkania do specyfiki swojej niepełnosprawności. Wiemy jak kluczowym rozwiązaniem jest takie przedsięwzięcie szczególnie w przypadku osób, które nagle uległy wypadkowi.

Specjalna grupa techników dostosowuje wszelkie urządzenia mieszkania (drzwi, okna, wieszaki, krany, dzwonki, toalety, kontakty, łóżka, fotele itd.) do normalnego życia osób niesłyszących lub niewidzących. Całość kosztów adaptacyjnych pokrywa samorząd przy dotacji ze strony

państwa. Świadczenie takiej pomocy zakłada wywiad środowiskowy, zebranie informacji na temat bieżących potrzeb beneficjentów. Można stworzyć bazę firm, dostawców zajmujących się dostosowywaniem lokali mieszkaniowych do wymogów, potrzeb osób z niepełnosprawnością. Będzie to pomocne w systemie świadczenia pomocy społecznej. Przede wszystkim będzie widocznym znakiem pomocy i działania na rzecz polepszenia bytu osób potrzebujących.

C) „ZŁAP ODDECH”

„Złap oddech” - polega na tym, że ludzie mieszkający z osobą zależną mogą raz do roku otrzymać wsparcie od instytucji publicznej w formie sfinansowania miejsca pobytu i opieki dla osoby zależnej w publicznej instytucji opiekuńczej. Alternatywnie mogą otrzymać środki na sfinansowanie opiekuna dla osoby zależnej, który będzie przychodził bezpośrednio do domu.

Wszystko to dotyczy przypadku wyjazdu

osób zajmujących się na co dzień osobą zależną na urlop czy wypoczynek. Usługa przysługuje raz w roku do 30 dni. Opiekunowie, którzy wyjeżdżają na odpoczynek, otrzymują dodatkowo specjalne urządzenie mobilne (aplikację na telefon), by mieć podgląd jak czuje się osoba zależna, będąca czasowo pod opieką innych.

Opisane powyżej rozwiązania mają wspomagać proces opieki w ramach pomocy społecznej. Wychodzą naprzeciw oczekiwaniom osób potrzebujących pomocy. Sprawiają, że te osoby czują się uczestnikami życia społecznego. Stworzenie bazy danych, firm, instytucji świadczących takie usługi jest kluczowym zadaniem w ramach tej kompetencji.

Wykorzystywanie zebranych danych nie jest bowiem jednorazowym działaniem. Może być wykorzystywane wielokrotnie w świadczeniu usług w ramach pomocy społecznej.

Kompetencja ta ma służyć pomocą w dobrym organizowaniu pracy w ramach pracy

w dziedzinie pomocy społecznej.

W Branżowym Centrum Umiejętności chcemy nauczyć jak dobrze organizować taką pracę, jak wykorzystywać już dostępne formy pomocy i jak nimi skutecznie zarządzać. Umiejętności analizy, badania zapotrzebowania i gromadzenia danych są dzisiaj konieczne do dobrego i skutecznego funkcjonowania każdej dziedziny życia społecznego. Korzyści są niewspółmierne do efektów, które można osiągnąć poprzez takie działanie. Zadowolenie, poczucie bycia potrzebnym, uczucie, że jest się w społeczeństwie i można korzystać z tego, do czego mają dostęp inni, by normalnie i godziwie żyć.

PODSUMOWANIE

Dziś większość z nas nie wyobraża sobie życia bez Internetu. Rozwój technik komunikacyjnych zbliża ludzi, ułatwia kontakty, ale ma też drugie oblicze. Nie da się nas wrzucić do jednego worka. Nie możemy oczekiwać, że wszyscy tak samo poradzą sobie z nowinkami technicznymi, bankowością online czy załatwieniem spraw urzędowych przez Internet. I nie chodzi tu jedynie o wiek, wykształcenie czy zawód. Niejedna babcia jest aktywna w sieci.

Osoby starsze korzystają z Internetu, używają smartfonów, ale znamy też seniorów, którzy nie potrafią wysłać SMS-a, ale potrafią zadzwonić i to im w zupełności wystarczy.

Spora część seniorów (mniej więcej jedna trzecia) wciąż nie korzysta z komputera. Najczęściej po prostu nie odczuwają takiej potrzeby, choć jest i taka część z nich, która nie ma dostępu do sprzętu, albo nie umie korzystać z komputera. Osobom niekorzystającym z Internetu najczęściej brakuje motywacji do zmiany. Część przyznaje, że zmieniałaby zdanie, gdyby Internet był tańszy albo darmowy.

Osoby starsze korzystające z Internetu najczęściej przeglądają portale internetowe, mejlują i są aktywne na portalach społecznościowych. Większość badanych wskazała, że do korzystania z sieci przekonało je szybkie zdobywanie informacji oraz korzystanie z bankowości internetowej. Prawie 1/5 seniorów korzystała z pomocy innych przy załatwianiu niektórych spraw przez Internet. Pomoc najczęściej dotyczyła opłacania rachunków, zakupów przez Internet, rzadziej – uzyskania potrzebnych informacji lub korzystania z urzędów.

Czy rozwój technik komunikacyjnych znacząco przyspieszy walkę z wykluczeniem cyfrowym, zwłaszcza wśród osób starszych?

Nie jest to takie proste i oczywiste. Do pokonania mamy wiele barier, począwszy od dostępu do Internetu, kosztów związanych z usługami, po strach przed korzystaniem z komputera.

Każdy z nas w zależności od wieku, pochodzenia czy poglądów ma inne potrzeby. Najbardziej znaną teorią dotyczącą zagadnienia potrzeb i motywacji kierujących ludzkimi zachowaniami jest piramida potrzeb Masłowa. Według niej istnieje pięć rodzajów potrzeb (fizjologiczne, bezpieczeństwa, przynależności i miłości, uznania oraz samorealizacji). Z wiekiem może się u nas zmieniać ich hierarchia. Nie ma jednak wątpliwości, że potrzeby fizjologiczne i potrzeba bezpieczeństwa są priorytetem, zwłaszcza dla osób starszych. Osoba utrzymująca się z niskiej emerytury, która musi opłacić czynsz, rachunki za prąd, kupić jedzenie i leki, nie myśli o korzystaniu z komputera, dostępie do Internetu i płynących z tego korzyściach. Dla niej to nieosiągalne dobro luksusowe. Nie zarejestruje się na szczepienie przez Internet, nie zrobi zakupów online, bo ją na te zakupy nie stać i nie korzysta z bankowości mobilnej, bo nie ma czego trzymać na koncie.

Status materialny to bariera, która zapewne będzie wpływała na wykluczenie cyfrowe osób starszych przez kolejne lata. Ale dlaczego tak trudno zachęcić do korzystania z potencjału Internetu, tych których na to stać i mają możliwości techniczne, a nawet Internet w domu? Mają inne priorytety? Boją się?

Pandemia zamknęła nas wszystkich w domach, ograniczyła bezpośrednio kontakty praktycznie do zera, uczymy się zdalnie, pracujemy zdalnie. Teoretycznie aktywność osób starszych w sieci też powinna znacząco wzrosnąć. Z pewnością zapotrzebowanie na usługi telekomunikacyjne w pandemii wzrosło rów-

niez wśród osób starszych. Z naszych badań wynika, że prawie połowa badanych przyznała, że częściej korzysta z komunikatorów internetowych oraz programów i aplikacji do wideokonferencji. Z drugiej jednak strony zaobserwowaliśmy marazm i zanik aktywności Uniwersytetów III Wieku i części organizacji zrzeszających seniorów. Na początku pandemii wszyscy próbowali aktywizować seniorów w sieci, organizowali wykłady online, fitness online, wieczorki towarzyskie. Po kilku miesiącach większość inicjatyw upadła ze względu na brak zainteresowania.

Internet nie zastąpił potrzeby bliskości, kontaktu i przynależności do grupy. Osobom starszym nie wystarczają narzędzia i dostęp do wiedzy czy rozrywki w sieci. W tym pokoleniu człowiek na ekranie nie zastąpi człowieka za żywo, z którym mogą porozmawiać, pośmiać się, potańczyć. Internet nie zapewnia osobom starszym poczucia, że są częścią społeczności, zupełnie odwrotnie niż np. w przypadku młodzieży.

Nie wystarczy wiedza merytoryczna, potrzebne są również umiejętności interpersonalne, komunikatywność, cierpliwość, a także humor i dystans. Wiedzę trzeba atrakcyjnie przekazać, a czasem nawet przemycić. Seniorzy, osoby potrzebujące to bardzo wymagająca widownia, a jednocześnie wrażliwa i często nazbyt ufna. Tego uczymy. Takie kompetencje przekazujemy.

ZOSTAŃMY W **KONTAKCIE**

KONTAKT

BRANŻOWE CENTRUM UMIEJĘTNOŚCI
W DZIEDZINIE
POMOCY SPOŁECZNEJ

ADRES

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży
ul. Księdza Piotra Skargi 6
37-700 Przemyśl

TELEFON

00-123-4567
555-555-5555

STRONA INTERNETOWA

www.example.com

NASZ PROFIL
NA FACEBOOKU

